

WYMOGI

- 1. Cele.** Podejmowane działania świadomościowe będą służyć:
zwiększeniu zgłaszalności na badania kolonoskopowe oraz podniesieniu świadomości zdrowotnej mieszkańców województwa w zakresie nowotworu jelita grubego.
- Dopuszczalne jest, aby podejmowane działania odnosiły również się do **czynników ryzyka związanych z nowotworem jelita grubego – tych które można kontrolować**, oraz **propagowania zdrowego trybu życia w tym kontekście.**
Niedopuszczalna jest realizacja działań, które będą dotyczyć wyłącznie ograniczenia czynników ryzyka lub/i zdrowego trybu życia, koncentrować się na tym, jak też – w przypadku uwzględnienia tego wymiaru działań świadomościowych – ograniczenie przekazu w ramach poszczególnych działań wyłącznie do jednego czynnika ryzyka.
- 3. Adresaci.** Działania będą skierowane do mieszkańców powiatów województwa łódzkiego wskazanych w dokumentacji konkursowej jako obszary „białych plam”.
Niektóre działania ze względu na specyfikę (np. kampanie medialne) będą mieć praktycznie szersze, ponadpowiatowe oddziaływanie.
- 4. Logika doboru działań świadomościowych.** Dobór i zakres działań, w tym narzędzi i kanałów informacji, musi logicznie wynikać z ustalonych rzetelnie przez Projektodawcę wniosków z analizy barier ograniczających uczestnictwo w badaniach kolonoskopowych na obszarze realizacji projektu, szczególnie barier świadomościowych, informacyjnych i indywidualnych. Zawarty we wniosku o dofinansowanie opis działań świadomościowych w ramach zadań projektowych powinien być spójny z opisem barier i problemów zidentyfikowanych w grupie docelowej¹.
- 5. Formy działań.** Działania świadomościowe w projektach mogą być podejmowane w różnych formach np. eventów, prelekcji, spotkań, kampanii w mediach o zasięgu powiatowym – jednak każdorazowo odpowiadających specyfice grupy, do której jest kierowany projekt i obszaru na którym będzie realizowany.
- 6. Powiązanie działań świadomościowych z działaniami wdrożeniowymi.** Działania świadomościowe mogą być podejmowane wyłącznie, gdy są niezbędne do realizacji działań wdrożeniowych w danym projekcie, rozumianych jako konkretne rozwiązania, które zostaną zastosowane w odpowiedzi na problemy określonych w projekcie adresatów².
W przypadku przedmiotowego konkursu działania wdrożeniowe należy rozumieć jako badania kolonoskopowe.

¹ Więcej informacji na temat barier uczestnictwa w badaniach zawiera Załącznik nr 15 do Regulaminu konkursu – Warunki realizacji przedsięwzięć w ramach Programu Badań Przesiewowych raka jelita grubego

² Niniejszy wymóg dotyczący działań świadomościowych finansowanych w ramach kosztów bezpośrednich projektów EFS jest zgodny z zapisami RPO WŁ 2014-2020, PI 8 vi oraz Umowy Partnerstwa, Rozdziału Cele i priorytety interwencji w ramach CT8.

7. **Efekty działań świadomościowych.** Najbardziej pożądaną sytuacją jest, aby obok wskaźnika produktu dotyczącego zrealizowanych form działań przedstawić we wniosku o dofinansowanie w opisie zadania, informacje na temat zakładanych rezultatów działań świadomościowych, W związku z faktem, iż działania świadomościowe nie są związane z bezpośrednim kontaktem z adresatami, nie jest więc wymagane potwierdzenie liczby ich faktycznych odbiorców
8. **Unikanie w działaniach świadomościowych komunikatów dotyczących straszenia nowotworem³.**
9. **Uwzględnienie kontekstu aktywności zawodowej.** Ze względu na prozatrudnieniowy charakter Priorytetu Inwestycyjnego 8 vi *Aktywne i zdrowie starzenie się*, w ramach którego realizowane jest wsparcie Poddziałania X.3.3 RPO WŁ, działania świadomościowe będą również obejmować (jako kwestię poboczną) aspekt aktywności zawodowej w powiązaniu ze stanem zdrowia. W tym zakresie przedstawiane informacje powinny w szczególności odnosić się do zagrożenia utratą zdolności do pracy w kontekście problemu zdrowotnego dotyczącego chorób nowotworowych⁴.
10. **Aspekt zróżnicowania grup społecznych.** Zasadne jest też, jeśli to możliwe, dostosowywanie form informacji i przekazu do poszczególnych grup społecznych. W tym kontekście należy też zwrócić uwagę na dotarcie z informacją do grup osób z niskim poziomem wykształcenia oraz osób o niskim statusie materialnym, a także grup zagrożonych wykluczeniem społecznym⁵.
11. **Uwzględnienie podstawowej opieki zdrowotnej (POZ).** Działania świadomościowe powinny uwzględniać poziom podstawowej opieki zdrowotnej – lekarzy, pielęgniarki.

Lekarze POZ mając dostęp do danych osób będących pod ich opieką mogą m.in. przy okazji wizyt bezpośrednio informować wszystkie osoby, które są w grupie potencjalnego ryzyka o możliwości skorzystania z badania profilaktycznego.

REKOMENDACJE (WSKAZÓWKI NIEOBLIGATORYJNE)

1. **Plany akcji.** *Zalecane* jest opracowywanie planów każdej akcji świadomościowej przed jej realizacją w oparciu o dokonaną, w miarę dostępności źródeł informacji, analizę zgłaszalności na badania w odniesieniu do obszaru, którego akcja ma dotyczyć.
2. **Korzystanie z dorobku marketingu społecznego.** Dla zwiększenia efektywności podejmowanych działań pomocne może być wykorzystanie dorobku tzw. marketingu społecznego np. informacji z opracowań:

³ Wniosek z badań dotyczących uczestnictwa w badaniach przesiewowych, w tym „Dlaczego Polki nie robią badań cytologicznych” zrealizowanego przez Wyższą Szkołę Psychologii Społecznej.

⁴ Np. poprzez uwzględnianie w materiałach informacyjno-promocyjnych dodatkowych informacji, bądź informowanie podczas spotkań, że stan zdrowia jest jedną z głównych przyczyn przerywania aktywności zawodowej, a najdłuższe zwolnienia lekarskie dotyczą osób chorujących na nowotwory, przy czym woj. łódzkie należy do województw o największym udziale absencji z powodu tych chorób. W przypadku problemu z pozyskaniem danych łączących kwestie aktywności zawodowej z nowotworem piersi lub szyjki macicy dopuszczalne jest odwoływanie się do nich w sposób ogólny i posługiwanie się danymi dotyczącymi całości chorób nowotworowych. Użyteczne mogą być np. opracowania ZUS dotyczące absencji chorobowej, kosztów z tym związanych.

⁵ Na podstawie wniosków z badania ewaluacyjnego „Ocena potrzeb realizacji projektów dotyczących profilaktyki w zakresie chorób cywilizacyjnych i zawodowych w kontekście wydłużenia wieku aktywności zawodowej” zrealizowanym w 2014 roku na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego oraz Rekomendacji kompleksowych zmian w obszarze profilaktyki raka szyjki macicy w Polsce”, Polska Koalicja na Rzecz Walki z Rakiem Szyjki Macicy są to grupy na które powinno się zwrócić szczególną uwagę w realizacji projektów profilaktycznych.

- Wykorzystanie marketingu społecznego w profilaktyce zdrowotnej (Polityki Europejskie. Finanse i Marketing 10 (59) / 2013).
  - „Poradnik marketing społeczny dla zdrowia kobiet” (Stowarzyszenie Zdrowych Miast Polskich, Łódź 2011 r.).
3. **Autorytety lokalne.** *Zalecane* jest w szczególności w odniesieniu do działań kierowanych do mieszkańców obszarów wiejskich zaangażowanie do działań świadomościowych zidentyfikowanych autorytetów lokalnych (np. przedstawiciele władz lokalnych – mając na uwadze, że zadania jednostek samorządu terytorialnego obejmują ochronę zdrowia, kościoła).
  4. *Zalecane* jest, aby działania związane z promocją zdrowia były realizowane we **współpracy z organizacjami pozarządowymi i/lub środowiskami, grupami rozpoznawanymi i aktywnymi na poziomie lokalnym** (np. na obszarach wiejskich Lokalne Grupy Działania, lokalne stowarzyszenia rozwoju gmin, których działania uwzględniają obszar zdrowia, koła gospodyń wiejskich). W związku z tym należałoby zidentyfikować je przed realizacją lub/i w trakcie realizacji projektu.
  5. *Zalecane* jest w uzasadnieniu działań nawiązanie do wyników badania zleconego przez Ministerstwo Zdrowia: Badanie postaw w zakresie profilaktyki nowotworowej wśród mieszkańców Polski. Pomocne mogą być też wyniki wskazane w artykule: Czynniki determinujące zgłaszalność na badania kolonoskopowe w Programie Badań Przesiewowych raka jelita grubego w Polsce (Gastroenterologia Kliniczna 2016,tom 8, nr 4).

PODZIAŁ NA DZIAŁANIA ŚWIADOMOŚCIOWE, EDUKACYJNE i INFORMACYJNE W PROJEKCIE:

W przeciwieństwie do działań świadomościowych i edukacyjnych finansowanych z kosztów bezpośrednich projektu, działania informacyjno-promocyjne projektu (np. zakup materiałów promocyjnych i informacyjnych, zakup ogłoszeń prasowych, utworzenie i prowadzenie strony internetowej o projekcie, oznakowanie projektu, plakaty, ulotki, itp.) są finansowane w ramach kosztów pośrednich, które dotyczą kosztów administracyjnych związanych z obsługą projektu (zgodnie z zapisami Regulaminu konkursu, Rozdział 3.4, lit.g).

Poniższa tabela przedstawia rozróżnienie tych kosztów:

	Działania świadomościowe w projekcie finansowane z kosztów <u>bezpośrednich</u>	Działania edukacyjne w projekcie finansowane z kosztów <u>bezpośrednich</u>	Działania informacyjno-promocyjne w projekcie finansowane z kosztów <u>pośrednich</u>
Charakter działań	Merytoryczny, ściśle związany z celami zadań merytorycznych projektu.	Merytoryczny, ściśle związany z celami zadań merytorycznych projektu.	Administracyjny, związany z obsługą projektu.
Cel działań	Zwiększenie zgłaszalności na badania kolonoskopowe oraz podniesienie świadomości zdrowotnej mieszkańców województwa (lub jego obszarów objętych realizacją projektów) w zakresie jelita grubego.	Zwiększenie zgłaszalności na badania kolonoskopowe oraz podniesienie wiedzy z zakresu profilaktyki choroby nowotworowej jelita grubego.	Informowanie o projekcie, źródłach jego finansowania, celach, grupie docelowej. MIEJCU WYKONYWANIA BADAŃ, terminach zgłoszeń Wypełnienie wymogów dotyczących informacji i promocji projektów współfinansowanych ze środków UE.
Przykładowe formy	<ul style="list-style-type: none"> • Artykuł w lokalnych mediach o barierach uczestnictwa w badaniach przesiewowych oraz wywiad z ekspertem / znanym lekarzem wraz z podstawowymi informacjami o projekcie • Strona internetowa o barierach uczestnictwa w badaniach przesiewowych oraz wywiad z ekspertem / znanym lekarzem oraz pacjentami, którzy przeszli badanie kolonoskopowe, a także podstawowe informacje na temat profilaktyki nowotworu jelita grubego • Broszura świadomościowa <u>zawierająca wiadomości edukacyjne</u> o chorobie nowotworowej, czynnikach ryzyka związanych z zachorowalnością na tę chorobę i podstawowe informacje o projekcie. • Spotkanie świadomościowe w gminie przekazujące podstawowe informacje na temat projektu oraz profilaktyki nowotworu jelita grubego • Akcja świadomościowa o oddziaływaniu powiatowym łącząca ww. elementy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Warsztaty edukacyjne⁶ z potencjalnymi uczestnikami projektu z prelekcją wygłoszoną przez lekarza, z udziałem personelu z lokalnego POZ, przekazaniem materiałów edukacyjnych. • Stoisko z materiałami edukacyjnymi, obsługiwane przez personel medyczny lub/i organizację pozarządową zajmującą się obszarem chorób nowotworowych podczas wydarzenia lokalnego (np. Dni Gminy) • Opracowanie filmu edukacyjnego z udziałem personelu medycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • Informacja w lokalnych mediach zawierająca podstawowe informacje o projekcie (nazwa, beneficjent, okres realizacji, budżet projektu, współfinansowanie z EFS, miejsce i czas realizacji badań...). • Ulotka z podstawowymi informacjami o realizowanym projekcie. • Plakat dotyczący projektu. • Plakat dotyczący działań projektowych. • Rozmowy w biurze projektu związane z rekrutacją do projektu wraz z podstawowymi informacjami o działaniach projektu. • Utworzenie i administrowanie stroną internetową projektu

Wskazany katalog działań ma jedynie charakter przykładowy.

⁶ Prowadzenie działań z zakresu edukacji prozdrowotnej możliwe będzie wyłącznie przez osoby z wykształceniem lekarskim lub pielęgniarskim lub przez absolwentów kierunku zdrowie publiczne. Wymóg ten nie dotyczy działań świadomościowych, które nie obejmują udzielania porad zdrowotnych oraz nie stanowią edukacji zdrowotnej, a jedynie służą przekazaniu informacji o programie zdrowotnym i udzieleniu odpowiedzi na podstawowe pytania z nim związane.